

DATOS IDENTIFICATIVOS

Dereito penitenciario e penoloxía

Materia	Dereito penitenciario e penoloxía			
Código	003G080V01907			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Dereito público			
Coordinador/a	Arias Carral, Manuel			
Profesorado	Arias Carral, Manuel García Sobrado, José Manuel			
Correo-e	arias@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A asignatura de Dereito Penitenciario e Penoloxía ofértase como optativa no Grao de Dereito, ten unha relación moi estreita coa Parte Xeral de Dereito Penal por regular a pena privativa de liberdade, unha das máis importantes do sistema de penas español. O contido específico e o estudo da execución da pena privativa de liberdade, en particular os dereitos afectados pola privación de Liberdade, e as consecuencia xurídicas do encarceramento.			

Competencias

Código	
B2	Capacidade de aprender
B4	Capacidade de adaptarse a novas situacións
B5	Capacidade para organizar e planificar
B9	Traballar de forma cooperativa
B10	Preocupación pola calidade
B11	Comportarse de forma ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional
B13	Traballar desde unha perspectiva comparada, manexando información comparada
C11	Ser quen de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar
C12	Ser quen de manexar fontes xurídicas
C14	Ser quen de comprender e de redactar documentos xurídicos
C15	Ser quen de manexar a oratoria xurídica
C18	Ser quen de negociar e mediar

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais	B2 B13	
Coñecer as distintas manifestacións do Dereito na súa evolución histórica e na súa realidade actual	B2 B4	C11 C12
Ser quen de argumentar xuridicamente	B10 B11	C14
Ser quen de aprender sistematicamente o ordenamento xurídico	B2 B5 B13	C12
Ser quen de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar	B9	C11 C18
Ser quen de manexar fontes xurídicas		C12
Ser quen de interpretar e analizar criticamente o ordenamento xurídico	B4 B13	

Ser quen de manexar a oratoria xurídica		C15
Capacidade de síntese e análise	B5 B10	C14
Ser quen de negociar e mediar	B4 B5 B9 B10	C11 C18
Resolver problemas de forma eficaz	B4 B9 B10 B13	C11 C12 C14 C15 C18
Aplicar pensamento crítico, lóxico e creativo	B10 B13	C11
Traballar de forma autónoma con iniciativa	B4 B5 B9 B10 B11	C18
Capacidade de xestión da información	B4 B5 B9 B10	C11 C12
Comunicarse de xeito efectivo nun entorno de traballo (habilidades nas relacións interpersoais)	B4 B9 B10 B11	C15 C18

Contidos

Tema	
1. CONCEPTO DE DEREITO PENAL	1. Dereito Penal obxetivos: conceptos formal e material 2. Potestade punitiva (o denominado "Dereito Penal Subjetivo") Fundamento e límites do ius puniendi 3. A pena como última ratio
2. PENA: A SÚA EXISTENCIA UNIVERSAL	1. Concepto e caracteres 2. Prevención especial e prevención xeral 3. Outros fines da pena: a finalidade de retribución 4. A defensa da sociedade
3. A INDIVIDUALIZACIÓN PENAL	1. A individualización lexislativa 2. A individualización xudicial 3. A individualización penitenciaria 4. A individualización en liberdade: individualización postpenitenciaria
4. CONCEPTO DE PENOLOXÍA E DEREITO PENITENCIARIO	1. Concepto de Penoloxía e Dereito Penitenciario 2. Dereito de execución penal 3. O chamado Dereito Penitenciario 4. Razóns que xustifican un código de execución penal
5. A PRISIÓN	1. Orixes históricos 2. Howard e os primeiros sistemas penitenciarios
6. A PRISIÓN EN ESPAÑA	1. Primeiras disposicións 2. A reforma da II República 3. Dos Reglamentos a reforma penitenciaria de 1979
7. A PENA DE MORTE	1. Historia e Dereito comparado 2. España dende a Codificación a Constitución de 1978 3. Argumentos a favor e en contra
8. CLASES DE PENAS	1. Clases de pena pola súa natureza e duración: A pena capital 2. As penas corporais 3. As penas privativas de liberdade 4. As penas privativas de outros dereitos 5. A multa 6. Penas: a) graves e leves b) principios e accesorias 7. A aplicación das penas, pena indeterminada

9. OS SUSTITUIVOS PENAIS	<ol style="list-style-type: none"> Os substitutivos penais: condena ou remisión condicional Suspensión do fallo ou probation Amonestación con reserva de pena e abstención ou reserva de pena Sustitución por outra pena ou medida A expulsión do cidadán extranxeiro Traballo en beneficio da comunidade Liberdade condicional e suspensión do resto da pena Redención de penas polo traballo Beneficios penitenciarios de acortamento ou suspensión Asistencia, control e cargas durante a proba. O sistema do código penal
10. SISTEMA PENITENCIARIO VIXENTE EN ESPAÑA	<ol style="list-style-type: none"> Principios constitucionais en materia penitenciaria Ley Orgánica Xeral Penitenciaria e Regramento Penitenciario
11. O DEREITO PENITENCIARIO	<ol style="list-style-type: none"> O Dereito Penitenciario: concepto e natureza A normativa penitenciaria vixente Principios e jurisprudencia constitucional en materia penitenciaria A regulación supranacional en materia penitenciaria
12. A SITUACIÓN DAS PRISIÓNS EN ESPAÑA	<ol style="list-style-type: none"> Datos estadísticos Problemática Políticocriminal
13. A RELACIÓN XURÍDICO-PENITENCIARIA	<ol style="list-style-type: none"> A relación jurídica-penitenciaria: natureza e fundamento Dereitos dos internos: clases e límites Sistema de protección e réxime de garantías Deberes dos internos
14. PRESTACIÓNS DA ADMINISTRACIÓN PENITENCIARIA	<ol style="list-style-type: none"> Asistencia sanitaria Hixiene e alimentación Asistencia relixiosa A acción social penitenciaria
15. OS CENTROS PENITENCIARIOS	<ol style="list-style-type: none"> Estrutura e clases Réxime dos diferentes centros penitenciarios Especial referencia ó réxime de preventivos
16. O MODELO ORGANIZATIVO PENITENCIARIO	<ol style="list-style-type: none"> Órganos colexiados: composición e funcións Órganos unipersoais
17. O RÉXIME PENITENCIARIO	<ol style="list-style-type: none"> O ingreso As relacións co exterior: comunicacións e visitas O réxime ordinario O réxime cerrado A seguridade dos centros penitenciarios: interior e exterior Os medios coercitivos
18. O TRATAMENTO PENITENCIARIO	<ol style="list-style-type: none"> Concepto e fines Principios inspiradores A clasificación en grados O principio de individualización científica A central de observación
19. DEREITO Ó TRABALLO	<ol style="list-style-type: none"> A relación laboral penitenciaria Sistema de organización e adxudicación de postos O organismo autónomo de traballo e formación para o emprego
20. OS PERMISOS DE SALIDA	<ol style="list-style-type: none"> Clases, duración e requisitos Procedemento de concesión
21. O RÉXIME DISCIPLINARIO	<ol style="list-style-type: none"> Clasificación das faltas e determinación das sancións Procedimento sancionador Executoriedade Prescripción e cancelación
22. A LIBERDADE CONDICIONAL	<ol style="list-style-type: none"> A liberdade condicional: natureza Requisitos Supostos especiais Revocación
23. O CONTROL XURISDICCIONAL DA ADMINISTRACIÓN PENITENCIARIA	<ol style="list-style-type: none"> Os xuíces de vixancia penitenciaria: organización e funcións Sistemas de recursos Procedimento

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	35	70	105
Resolución de problemas e/ou exercicios	17	27	44
Probas de tipo test	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase empregar como complemento da lección maxistral.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	O alumnado será atendido nos horarios de titorías publicados na web do centro
Resolución de problemas e/ou exercicios	O alumnado será atendido nos horarios de titorías publicados na web do centro

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Resolución de problemas e/ou exercicios	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase empregar como complemento da lección maxistral.	30	B2 B4 B5 B9 B10
Probas de tipo test	Preguntas formuladas sobre o programa da materia, repartidas en dúas probas eliminatorias, de igual valor. No caso de non superarse algunha das probas anteriores, o alumno/a deberá presentarse o exame final coa materia non superada.	70	B11 B13 C11 C12 C14 C15 C18

Outros comentarios sobre a Avaliación

1.ª oportunidade de exame (maio):

O alumno que queira acollerse ao sistema de avaliación continua deberá manifestar a súa vontade neste sentido asinando un documento que se lle presentará a tal efecto nas primeiras semanas de clase por parte do profesor.

O alumno que non se acolla á avaliación continua terá dereito a un exame final (na data e lugar aprobados pola Xunta de Facultade) que constará dunha pregunta de desenvolvemento e 20 preguntas tipo test con catro alternativas e unha correcta, no que haberá que responder correctamente polo menos a 15 preguntas. Este exame representará o 100% da cualificación.

2.ª oportunidade de exame (xullo):

Para todos os alumnos consistirá nun exame final (na data e lugar aprobados pola Xunta de Facultade) que constará dunha pregunta de desenvolvemento e 20 preguntas tipo test con catro alternativas e unha correcta, no que haberá que responder correctamente polo menos a 15 preguntas. Este exame representará o 100% da cualificación.

Convocatoria fin de carreira:

O alumno que se matricule na convocatoria de fin de carreira desta materia será avaliado conforme a un exame (na data e lugar aprobados pola Xunta de Facultade) que constará dunha pregunta de desenvolvemento e 20 preguntas tipo test con catro alternativas e unha correcta, no que haberá que responder correctamente polo menos a 15 preguntas. Este exame representará o 100% da cualificación.

Bibliografía. Fontes de información

- Leccións de Dereito Penitenciario. Ed. Comares. Rodríguez Alonso, A.
- A Mediación penal e penitenciaria. Ed. Colex. 2012. Ríos Martín, J.C. (coord.)
- Curso de Dereito Penal. Parte Xeral. Ed. Universitas 1996. Luzón Peña, Diego Manuel.
- Lexislación penitenciaria.

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Dereito penal e procesual de menores/O03G080V01908

Materias que se recomenda ter cursado previamente

(*)/
